

IVAN VILIBOR SINČIĆ

Zastupnik u Europskom parlamentu

Bruxelles, Parlement européen

60, rue Wiertz, B-1047 Bruxelles

Bât. Willy Brandt, 02M061

ivanvilibor.sincic@europarl.europa.eu

Parlamentum Europaeum

EU potvrdila: Uvođenje 5G tehnologije nije pravna obaveza; Prostorni planovi su jači od interesa telekoma, teleoperateri ne mogu uzeti JLS-ima pravo utjecaja na određivanje lokacija za bazne stanice što vrijedi i za sve vrste 5G baznih stanica

Poštovani,

kao zastupnik u Europskom Parlamentu i član njegovog Odbora za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane (ENVI), želio bih Vas upoznati s nekim činjenicama vezanim uz moguće učinke uvođenja 5G tehnologije na zdravlje i okoliš, čiji proizvoljni način interpretacije, često i od strane naših odgovornih čimbenika, ne odražava službena stalališta EU institucija.

Na neformalnom sastanku ministara prometa, u Tallinnu 2017, donesena je Deklaracija (Ministerial Declaration) i plan koji predviđa da se do kraja 2020 g. 5G tehnologija uvede u jedan grad u svakoj od članica. U odgovoru na moje zastupničko pitanje o pravnom statusu tog dokumenta, Europska Komisija navodi kako daje podršku Akcijskom planu za 5G, ali da on ne predstavlja pravnu obavezu za zemlje članice (https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/P-9-2020-000873_HR.html).

Odluku o uvođenju 5G infrastrukture samostalno donose jedinice lokalne samouprave, ukoliko za to postoji interes teleoperatera, gospodarskih subjekata i građana.

Važno je istaknuti kako je 5G nova tehnologija, čiji učinci na zdravlje i okoliš nisu još istraženi.

Vjerujem da su Vama dobro poznati hrvatski zakoni koji reguliraju način postavljanja baznih stanica i definiraju odgovornost lokalne samouprave na tom području, ali ipak bih želio skrenuti pozornost na slijedeće:

Zakon o elektroničkim komunikacijama (NN 73/08, 90/11, 133/12, 80/13, 71/14), čl.25., propisuje JLS **OBAVEZU** planiranja elektroničke komunikacijske infrastrukture (EKI), na način kojim se ne ograničuje razvoj elektroničke komunikacijske mreže i elektroničke komunikacijske infrastrukture, "pri čemu se osobito moraju zadovoljiti zahtjevi zaštite ljudskog zdravlja, zaštite prostora i očuvanja okoliša". Teleoperateri često, pozivajući se samo na prvi dio članka, pokušavaju oduzeti JLS pravo utjecaja na određivanje lokacija za bazne stanice, kao i mogućnost ispunjavanja te zakonom propisane obaveze. Unošenjem u prostorno plansku dokumentaciju radijskih koridora iz Objedinjenog plana HAKOM-a te omogućavanjem postavljanja antenskog stupa unutar predviđenih "krugova", JLS zadovoljava uvjet ne ograničavanja razvoja mreže, dok propisivanjem dodatnih kriterija, koje sam opisao u svom prvom dopisu od 15.7.2019., zadovoljava uvjete zaštite zdravlja, prostora i okoliša.

Nadležnosti JLS za poslove prostornog i urbanističkog planiranja propisane su i **Zakonom o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi** (N 33/01, 60/01, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09,

150/11, 144/12, 19/13, 137/15). **Zakonom o potvrđivanju Europske povelje o lokalnoj samoupravi** (NN 14/1997-95), propisano je kako obavljanje tih nadležnosti "ne smije biti onemogućeno ili ograničeno od neke druge središnje ili regionalne vlasti, osim kada to dopušta zakon". Teleoperateri, u pokušaju kako bi to osporili, pozivaju se na **Uredbu o mjerilima razvoja elektroničke komunikacijske infrastrukture** (NN 131/12 i NN 92/15). Spomenuta Uredba donesena je temeljem čl.25.st.3. **Zakona o elektroničkim komunikacijama (ZEK)** sa svrhom njegovog pojašnjenja. Članak 25.st.3. ZEK-a ne odnosi se na antenske prihvate. Samim time je i nedvojbeno da odredba iz Uredbe, prema kojoj se antenski prihvat ne planiraju u dokumentima prostornog uređenja, ne ograničava lokalnu samoupravu da određuje pravila prema kojima se može postavljati antenski prihvat jer to pravo proizlazi iz Zakona o lokalnoj i regionalnoj samoupravi. Navedena Uredba može se kretati samo u okvirima čl.25.st.3 ZEK-a i ne može zadirati u pitanja koja su regulirana drugim zakonima.

Koristim ovu priliku kako bih Vas informirao da je Vlada Regije Bruxelles zaustavila uvođenje 5G zbog mogućih zdravstvenih rizika. Ministrica za za okoliš, Celine Fremault izjavila je: "*građani Bruxellesa nisu zamorci čije se zdravlje može prodati za profit*" (<https://www.brusselstimes.com/brussels/55052/radiation-concerns-halt-brussels-5g-for-now/>).

Važno je napomenuti kako se mnoge od usluga koje omogućava 5G tehnologija, mogu realizirati primjenom ultra brzih širokopojasnih optičkih mreža, odnosno za investitore skupljom FTTH („fiber to the home“) tehnologijom, koja nema štetnih učinaka na ljude i okoliš. Preko optičkih mreža može se organizirati on-line nastava, korištenje svih e- usluga javne uprave, e-kupnja, složeni medicinski zahvati pomoću robota kojima bi se moglo koordinirati iz razvijenih medicinskih centara te niz poslovnih aktivnosti koje se obavljaju u zatvorenim prostorima.

Vjerujem da ćete, kao odgovorni čelnici JLS iskoristiti svoja prava i obaveze propisane Europskom poveljom o lokalnoj samoupravi, kao i Zakonom o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi i da nećete prihvaćati uvjeravanja kako su određeni korporativni interesi iznad njih.

Također vjerujem da ćete, kod donošenja odluke o uvođenju 5G u svojim sredinama, uzeti u obzir kako dobrobiti koje donosi ta tehnologija, tako i moguće rizike, odnosno činjenicu da njezini dugoročni učinci na zdravlje i okoliš još nisu znanstveno istraženi i pažljivo procijeniti da li Vam je potrebno ili ne žuriti s njezinim uvođenjem.

Pretpostavka da 5G neće imati štetnih učinaka temelji se na procjeni samoizabrane privatne nevladine udruge iz Njemačke, koja djeluje pod nazivom **Međunarodna komisija za zaštitu od neionizirajućeg zračenja (ICNIRP)**.

U srpnju 2020., Europska Komisija je svom savjetodavnom Znanstvenom odboru za zdravstvo, okoliš i nastajuće rizike (SCHEER) dala mandat za izradu procjene mogućih zdravstvenih rizika, povezanih s izloženošću 5G tehnologiji, a njihova procjena se tek očekuje.

Sa zadovoljstvom ću Vam pružiti i dodatne informacije te odgovoriti ukoliko imate bilo kakvih pitanja.

S poštovanjem,

Ivan Vilibor Sinčić

Zastupnik u Europskom parlamentu

U Zagrebu 23.11.2020.

